

Taal in stad en land: Zeeuws

Veronique De Tier

De Zeeuwen hebben er een tijdje moeten op wachten op hun deeltje in de reeks van *taal in stad en land*. Op 1 mei 2002 zijn de eerste der tien delen van deze reeks immers verschenen bij Sdu Uitgevers, met Nicoline van der Sijs als hoofdredacteur. Ieder deel beschrijft de taal van een bepaalde streek of stad. Het Zeeuwse deeltje is het achttiende van de reeks van twintig (o.a. *Amsterdams, Gronings, West-Brabants, Drents, Taal van de Wadden, ..*). In Nederlandstalig België verschijnen in oktober en begin volgend jaar ook nog eens zeven deeltjes. De eerste drie behandelen het *Frans-Vlaams* (ISBN 90-209-5856-9), het *Belgische-Limburgs* (ISBN 90-209-5855-0) en het *Brussels* (ISBN 90-209-5857-7). Daarna volgen het Antwerps, het Brabants, het Oost-Vlaams en het West-Vlaams. Deze reeks is bedoeld voor iedereen die in de dialecten die in Nederland en Vlaanderen gesproken worden, geïnteresseerd is.

De reeks heeft een vrij vast stramien, maar wordt door de diverse auteurs op hun eigen manier opgevuld. Dat betekent dat alle boekjes toch elk hun eigen invalshoek hebben, maar dat er in elk deel ongeveer dezelfde aspecten aan bod komen.

Het Zeeuwse deel is geschreven door Lo van Driel, geboren in Terneuzen (1944) in Zeeuws-Vlaanderen. Hij werkt als taalkundige bij de Hogeschool Rotterdam. Eerder publiceerde hij o.a. een lijvig boek over J.H. Van Dale, de bekende woordenboekmaker uit Sluis.

In het boekje van 120 bladzijden heeft hij het over de Zeeuwse dialecten. In de inleiding kan hij het niet laten de eeuwige problematiek van definities even aan te halen: Zeeuws, het Zeeuws, Zeeuws dialect en Zeeuwse dialecten. Het zijn minimale verschillen die voor de ene taalgebruiker blijkbaar belangrijker zijn dan voor de andere. Maar dit boek is niet geschreven om daarover te discussiëren, het wil enkel een beeld geven van de in Zeeland gesproken dialecten en dat kan geen volledige studie zijn wegens het beperkte aantal bladzijden. Alle boekjes uit de reeks *Taal in stad en land* zijn ongeveer even dik. Lo van Driel is er zich dus wel van bewust "dat hij enkel een aantal voor de in Zeeland gesproken dialecten min of meer typerende verschijnselen, woorden en uitdrukkingen" presenteert. In een eerste deeltje geeft hij een overzicht van de Zeeuwse dialecten aan de hand van de *Parabel van de verloren zoon* die door J. Winkler eind negentiende eeuw in heel het Nederlandstalige gebied is opgevraagd. Daarna volgen de hoofdstukken klank-, woord- en zinsverschijnselen. In een

zesde hoofdstuk gaat hij dieper in op enkele Zeeuwse woorden en uitdrukkingen. Zo bespreekt hij onder andere kachelte dat ook in een groot deel van West-Vlaanderen bekend is, kruum an der broek, neukedeunen, keuteprie en nog enkele andere. Daarna volgen nog lijstjes met Nederlandse woorden met een Zeeuws betekenisaspect, woorden die een *bitje* Zeeuws zijn en woorden die ontleend zijn aan het Frans.

Voor het schrijven van dit boekje heeft Lo van Driel vaak gebruik gemaakt van het *Woordenboek van de Zeeuwsche Dialecten* en van de diverse regioboeken die voor Zeeland verschenen zijn. Deze naslagwerken zijn er in de loop van de voorbije jaren gekomen dankzij het vele werk van de Zeeuwsche Vereeniging voor Dialectonderzoek. Vele onderzoekers van nu hebben het geluk heel wat materiaal ervan te kunnen benutten om het Zeeuws te beschrijven. Voor Zeeuwsprekenden, en zeker die Zeeuwen die geïnteresseerd zijn in de Zeeuwse dialecten, zal dit boek vooral een gevoel van herkenning teweegbrengen. Echt nieuwe dingen zal hij er niet in aantreffen. Anderen, die minder bekend zijn met de Zeeuwse dialecten, zullen er ongetwijfeld wel veel van leren. Voor West- en Oost-Vlamingen zal duidelijk worden dat vooral de Zeeuws-Vlaamse dialecten heel wat gelijkenissen hebben met de Vlaamse.

Het boek presenteert - zoals de auteur het in de inleiding ook zegt - alleen "een indruk van de in Zeeland gesproken dialecten". Het biedt wel een mooie kennismaking voor wie wat meer wil weten over het Zeeuws. Het is immers de eerste keer dat er voor een breed publiek een dergelijke publicatie verschijnt, en dat maakt het zeker een hebbedingetje voor iedereen die in taal, en in het Zeeuws in het bijzonder, geïnteresseerd is.

Lo van Driel. *Taal in stad en land: Zeeuws*. Sdu, 120 p. (ISBN: 9012090172) is te koop in de Nederlandse boekhandel voor 12,50 euro. Voor wie geïnteresseerd is in de andere boeken van deze reeks verwijzen we naar de website waarop deze reeks wordt gepresenteerd: <http://www.taalinstantenland.nl>, en waar u de boeken ook kunt bestellen. Voor meer inlichtingen kunt u ook terecht bij de boekhandel of bij Sdu Uitgeverij (+ 31 70 378 99 11 - fax + 31 70 385 43 21). De Belgische boekjes die binnenkort op de markt komen, verschijnen bij uitgeverij Lannoo (www.lannoo.com, tel.: 32 (0)51 42 42 11, e-mail lannoo@lannoo.be) en zullen verkrijgbaar zijn in de gewone boekhandel.